

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 575/2021
13.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјине, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јован Зејак, адвокат из ..., против туженог Медицинског факултета Универзитета у Приштини, са седиштем у Косовској Митровици, ради поништаја решења о отказу уговора о раду и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3025/2019 од 27.10.2020. године, у седници одржаној 13.04.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3025/2019 од 27.10.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П1 580/18 од 22.05.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев којим је тражено да се поништи као незаконито решење о отказу уговора о раду туженог број ...-... од 27.06.2018. године. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде материјалне штете због незаконитог отказа уговора о раду исплати укупно 1.706.516,00 динара, према појединачно опредељеним новчаним износима, са законском затезном каматом, као у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев којим је тражено да се туженом наложи да од дана исплате накнаде за изостале зараде из става другог пресуде, обрачуна и изврши уплату доприноса надлежном фонду ПИО радника са позивом на матични број осигурања тужиоца, те да поднесе фонду као послодавац одговарајућу пријаву - образац „М 8“. Ставом четвртим изреке, одређено је да се трошкови поступка не досуђују.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3025/2019 од 27.10.2020. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и првостепена пресуда је потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је закљученим уговором о раду са туженим број ...-... од 24.06.2013. године засновао радни однос за период од 01.07.2013. године до 30.06.2018. године, на радном месту ванредног професора на предмету Одлуком Владе Републике Србије од 16.08.2013. године именован је за в.д. директора Дома здравља у Ступањем на ту функцију, стављено је у мировање радно ангажовање тужиоца за обављање здравствене делатности код КБЦ Приштина – Грачаница, почев од 01.09.2013. године до 25.10.2014. године, када је решењем Владе Републике Србије број 1907 од 03.11.2014. године разрешен са те дужности. По протеклу тог времена, тужилац се вратио на рад код туженог и закључио нови уговор о раду број ...-... од 28.02.2015. године, на истим пословима, којим је као дан ступања на рад утврђен 02.03.2015. године, а као дан престанка 30.06.2018. године. Тужени је, потом, расписао конкурс за пријем у радни однос за ванредног професора за ужу научну област По окончању конкурса тужилац није изабран као кандидат, нити ко од кандидата који не испуњавају услове. Истеком рока на који је заснован, 30.06.2018. године, тужиоцу је отказан уговор о раду број ...-... од 28.02.2015. године, доношењем решења декана туженог број ... од 27.06.2018. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, по оцени Врховног касационог суда, нижетепени судови су правилно применили материјално право када су одлучили одбијањем тужбеног захтева тужиоца за поништај побијаног решења и исплату накнаде штете у виду изгубљене зараде, као и уплату тражених доприноса.

Ревизијом се неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Закон о раду („Службени гласник РС“ број 24/2005... 113/2017), чланом 175. став 1. тачка 1., прописује да радни однос престаје истеком рока на који је заснован.

Законом о високом образовању ("Сл.гласник РС" бр.88/2017), који је важио у време доношења побијаног решења о отказу, прописано је да звања наставника високошколске установе јесу: предавач, виши предавач, професор струковних студија, доцент, ванредни професор и редовни професор (члан 73. Закона). Високошколска установа расписује конкурс за заснивање радног односа и стицање звања наставника за уже области утврђене општим актом високошколске установе, а лице изабрано у звање предавача, доцента и ванредног професора стиче звање и заснива радни однос на период у трајању од пет година (члан 75. став 1. и 4. Закона). Високошколска установа је дужна да конкурс за заснивање радног односа и стицање звања наставника распише најкасније шест месеци пре истека времена на које је наставник биран и да га оконча у року од девет месеци од дана расписивања конкурса (члан 75. став 12. Закона). Одговарајуће одредбе исте садржине и правног дејства налазе се и у Закону о високом образовању („Службени гласник РС“ бр. 76/2005 80/2013 и 74/2014) који је важио у време закључења уговора о раду.

Имајући у виду наведено, по оцени Врховног касационог суда, правилан је закључак нижестепених судови да је побијано решење законито, јер је радни однос тужиоца у звању ванредног професора престао истеком временског периода на који је

заснован уговором о раду, дана 30.06.2018. године, сагласно Закону о високом образовању и члану 175.став 1. тачка 1. Закона о раду.

Наиме, Закон о високом образовању је изричито својом принудном нормом регулисао и ограничио трајање изборног звања ванредног професора и његовог радног односа на период од пет година, па је радни однос тужиоца код туженог везан за његов избор у звање наставника туженог у статусу ванредног професора. У конкретном случају, тужилац је изабран као ванредни професор туженог на предмету ... на период од пет година, који је текао од дана утврђеног закључењем уговора о раду од 24.06.2013. године и чији се истек дана 30.06.2018. године, поклопа са истеком трајања уговора о раду од 28.02.2015. године сагласно условима происаним Законом о високом образовању. Закључење уговора о раду тужиоца од 28.02.2015. године, је последица поновног враћања тужиоца на рад код туженог до истека петогодишњег периода, у истом звању, а по престанку мировања радног ангажовања тужиоца за обављање здравствене делатности код КБЦ Приштина – Грачаница. Како након расписаног и окончаног конкурса, за време трајања уговора о раду из 2015. године, тужилац није поновно изабран у звање ванредног професора туженог за ужу научну област ..., то након истека времена на који је закључен уговор о раду, нису постојали услови за ново заснивање радног односа тужиоца на одређено време. То значи и да је услед губитка звања, због поновног неизбора у звање ванредног професора туженог, доношењем побијаног решења тужиоцу законито отказан уговор о раду са даном 30.06.2018. године, због истека времена на који је закључен, сагласно условима прописаним Законом о високом образовању и члану 175.став 1. тачка 1. Закона о раду.

С тим у вези, неосновано се у ревизији указује да је радни однос тужиоца незаконито престао јер су у конкретном случају били испуњени услови за продужење радног односа тужиоца након истека времена на који је закључен уговор о раду, и то за период вршења функције в.д. дома здравља, у смислу члана 92. Закона о високом образовању („Сл. гласник РС“ 88/2017) који прописује да се наставнику који се налази на одсуству са рада ради ангажовања у државним органима и организацијама, изборни период и радни однос продужава за то време. Ово с тога јер, тужилац закључени уговор о раду са туженим на одређено време није оспоравао, при чему је одлучујући о захтеву тужиоца за продужење радног односа по наведеном основу након 30.06.2018. године, орган пословођења туженог закључио да за то нису испуњени услови и да је захтев неоснован, па су истакнути наводи ревизије без утицаја на законитост побијаног решења.

С обзиром на изнето, нижестепеним пресудама је правилно одбијен као неоснован тужбени захтев за поништај оспореног решења, а тиме и тужбени захтев за исплату накнаде штете у виду изгубљене зараде и уплату доприноса, на основу члана 191. став 1. и 164. Закона о раду, у вези са чланом 154. Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић